

IDEOITA HAJAUTETUN PALVELUVERKON TOTEUTTAMISEKSI

**KARKKILAN VASEMMISTON MATERIAALI
OHJAUSRYHMÄ / KEVÄT 2026**

MATERIAALIN TARKOITUS

Miksi palveluverkkoa on tarkasteltava kokonaisuutena?

Valtuusto päätti säilyttää kolme alakoulua ja jatkaa hajautettua mallia

Oppilasmäärä ja palvelutarpeet muuttuvat lähivuosina

Kaupungin palvelut käyttävät samoja kiinteistöjä

Tilojen käyttö ja investoinnit vaikuttavat suoraan kaupungin talouteen

Siksi koulujen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palvelujen tilaratkaisu on tarkasteltava yhdessä

Materiaalin tarkoituksena on:

- havainnollistaa, millaisia tulkintoja valtuuston palveluverkkopäätöksestä voidaan tehdä
- tuoda esiin alustavia ajatuksia ja ideoita tilojen ja palvelujen yhteensovittamisesta
- helpottaa jatkovalmistelun käynnistämistä

Materiaalissa esitetyt ratkaisut **eivät ole valmiita esityksiä.**

Mahdolliset vaihtoehdot edellyttävät:

- viranhaltijavalmistelua
- tarkempia kustannuslaskelmia
- vaikutusten arviointia
- toiminnallista tarkastelua.

Ohjausryhmän tehtävänä on keskustella erilaisista vaihtoehdoista ja antaa valmistelulle suuntaa. Tämä materiaali on koottu keskustelun tueksi.

PERUSOPETUKSEN LUOKAT 1-6

"Lähtökohtana on, että perusopetusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluilla. Tavoitteena on muodostaa tasapainoinen, pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukainen kouluverkko tarkastelemalla esimerkiksi kuljetusjärjestelyjen, johtamisrakenteiden ja erityisopetuksen järjestämistapojen erilaisia mahdollisuuksia." (Kaupunginvaltuusto 10.11.2025)

Soveltamisen esimerkkejä:

- Kaikissa kouluissa tulee tarkastella sisäistä luokkajakoa kustannustehokkuuden näkökulmasta. Kaikissa kouluissa (myös Nyhkälässä) on mahdollista hyödyntää yhdysluokkarakennetta opetuksessa tarvittaessa.
- Ryhmäkoko on mahdollista maltillisesti nostaa toimitilat ja toiminnallisuus huomioiden
- Erityisopetusrakenteiden keskitetyn rakenteen purkaminen tutkittava: pienryhmät muillakin alakouluilla → näkökulmia: lähikouluperiaate myös tuen oppilaille, inklusion parantaminen, koulujen yhteiset resurssit
- Samanaikaisopettajuuden mahdollisuudet: "Opetuksen järjestäjän velvollisuutena on muodostaa opetusryhmät niin, että niissä tuen tarvitsijoiden määrä pysyy enintään viidessä, ja tarvittaessa resursoida luokkaan toinen opettaja samanaikaisopettajaksi, jos tukea tarvitsevia oppilaita on lukujärjestysteknisistä tai muista syistä tarpeen olla ryhmässä viittä enemmän." (OAJ)
- Kaikilla alakouluilla ei ole välttämätöntä olla opetusta luokka-asteille 1-6 (esim. Tuorilan koulu tarvittaessa luokat 1-4, jolloin tilaa vapautuu esiopetuksen lisäksi vakalle/pienryhmille, jos se ei muuten mahdollista)
- Karkkila on yhtä oppilaaksiottoaluetta. Tästä on kerrottava avoimesti ja selkeästi perheille jo varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisen yhteydessä.
- Alakoulujen toiminnassa on jo nyt erilaisia painotuksia. Tätä on mahdollista vahvistaa ja hyödyntää myös kouluvalinnoista tiedotettaessa perheille → Tunnistetaan myös asukasmarkkinoinnin näkökulmana

HAUKKAMÄKI

**Optimoitu tilankäyttö
yksisarjaisena kouluna**

**Varhaiskasvatus ja esiopetus
pihapiirissä**

**Palvelupolku: viskari →
eskari → alakoulu**

Painotuksen pohdinta

- Uudet aloittavat perusopetuksen oppilaat ohjataan aloittava 1. luokka yksisarjaiseksi täyttäen
- Luontainen oppilaaksiottoalue: Haukkamäki-Fagerkulla-Haapala-Pumminmäki-Vanhakylä-Vattola
  - 8.5.2024 julkaistun väestötietoaineiston (lapset kartalla) perusteella lapsia riittää elinvoimaiseen yksisarjaiseen kouluun, mikäli tuen oppilaita ei keskitetä Nyhkälään
- Tarvittaessa yksittäisen ikäluokan opetusta voi jakaa yhdysluokkamuotoon → tällöin esiopetusryhmä mahtuu koulurakennukseen
- Koulukiinteistöön ei ole mielekästä jättää tyhjiä luokkia → vaikea hyödyntää vapaa-ajan päiväkäytössä
  - Vapaa-ajan toimijat, esim. työväenopisto, tarvitsevat enemmän kuin yhden luokkatilan samassa kiinteistössä toimiakseen tehokkaasti
  - Sijainti vapaa-ajan näkökulmasta haastava: esim. työväenopiston päiväaikaiset opiskelijat ovat pääosin ikäihmisiä, joista monet ovat autottomia. Myös joukkoliikennettä käyttäville tuntiopettajille matka on pysäkeiltä pitkä.

TUORILA

**Optimoitu tilankäyttö
0,5-sarjaisena kouluna**

**(Varhaiskasvatus ja)
esiopetus samassa talossa**

**Palvelupolku: (viskari →)
eskari → alakoulu**

Painotuksen pohdinta

- Uudet aloittavat perusopetuksen oppilaat ohjataan aloittava 1. luokka puolikkaana täyttäen (yhdysluokka 1–2)
- Luontainen oppilaaksiottoalue: Tuorila + pohjoiset kylät
- Ehdotus: haja-asutusalueiden lapset ohjataan Tuorilaan
  - 8.5.2024 julkaistun väestötietoaineiston (lapset kartalla) perusteella lapsia riittää elinvoimaiseen 0,5-sarjaiseen kouluun, mikäli tuen ja kuljetusten piirissä olevia oppilaita ei keskitetä Nyhkälään
  - kuljetusmatka ei merkittävästi pidempi Nyhkälästä Tuorilaan → lähikouluperiaate ei kuljetusoppilaiden kohdalla yksiselitteinen
- Tarvittaessa yksittäisen ikäluokan opetusta voi jakaa laajempaankin yhdysluokkarakenteeseen (esim. 1–3), mikäli yksittäisenä vuonna ikäluokassa ei ole riittävästi lapsia
- Koulukiinteistöön ei ole mielekästä jättää tyhjiä tiloja → vaikea hyödyntää vapaa-ajan päiväkäytössä
  - Vapaa-ajan toimijat, esim. työväenopisto, tarvitsevat enemmän kuin yhden luokkatilan samassa kiinteistössä toimiakseen tehokkaasti
  - Sijainti vapaa-ajan näkökulmasta haastava: esim. työväenopiston päiväaikaiset opiskelijat ovat pääosin ikäihmisiä, joista monet ovat autottomia. Myös joukkoliikennettä käyttäville tuntiopettajille matka on pysäkeiltä pitkä.

NYHKÄLÄ 1/2

Joustavasti reagoiva yksi- tai useampi sarjainen koulu

Varhaiskasvatus ja esiopetus samassa talossa

Palvelupolku: viskari → eskari → alakoulu → harrastukset

Monitoimitalo, jossa saman katon alla ovat kaikki vauvasta vaariin myös päiväaikaan

Painotuksen pohdinta

- Lasten määrän väheneminen näkyy myös Nyhkälän koulun oppilasmäärässä ja ryhmien muodostamisessa
- Uusia aloitettavia oppilasryhmiä ja esiopetusryhmiä pyritään perustamaan vain yksisarjaisena, jotta koulusta vapautuu tilaa muulle toiminnalle (varhaiskasvatus ja asteittain vapaa-aika)
- Nyhkälän koululle määritellään tavoitekoraja (*ei minimi vaan maksimi*), eli tilankäyttöä tarkastellaan myös suhteessa muiden toimintojen tilatarpeisiin
  - Rajan määrittely lähtee varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan tarpeista: kuinka paljon päiväkotia ja esim. työväenopisto tarvitsevat kiinteistöistä? Priorisoitava myös muiden tarpeet ja mietittävä ”kiireellisyysjärjestystä” (esim. vaka ensin?)
  - Mikäli ikäluokan kaikki oppilaat eivät mahdu Nyhkälään, tehdään oppilasohjausta Haukkamäkeen ja Tuorilaan (määritellyt alueet)
  - Vastaavalla tavalla toimittiin Haukkamäen koulun ollessa ”täynnä”. Lapsia ohjattiin Haapalasta lähikoulun sijaan Nyhkälään (raja määriteltiin Pusulantiehen), ja käytännöstä muodostui pysyvä
  - Optimikokoon päästään asteittain: ei siirtäen nykyisiä oppilaita koulujen välillä, vaan kiinnittäen huomiota aloitettavien luokkien määrään, erityisopetusrakenteisiin, ja koulun sisällä ryhmäjakoihin

NYHKÄLÄ 2/2

Joustavasti reagoiva yksi- tai useampi sarjainen koulu

Varhaiskasvatus ja esiopetus samassa talossa

Palvelupolku: viskari → eskari → alakoulu → harrastukset

Monitoimitalo, jossa saman katon alla ovat kaikki vauvasta vaariin myös päiväaikaan

Painotuksen pohdinta

- Nyhkälässä tarkasteltava nykyisiä oppilasryhmien jakoja: tarvittaessa myös yhdysluokkia (koulu voi olla ikäluokasta riippuen 0,5 tai 1 tai 1,5 tai 2+ sarjainen)
  - 8.11.2025 valtuustoseminaarissa esitellyssä ”kompromissimallissa” Nyhkälässä olisi ollut vain 10 opetusryhmää ja osa luokista yhdysluokkia lukuvuonna 26–27. Kouluun olisi tällöin siirretty Tuorilan oppilaat.
  - Sivlan 3.2.2026 hyväksymässä tuntikehyksessä Nyhkälässä on silti 11 opetusryhmää, ei yhdysluokkia, vaikka Tuorilan koulun oppilaat eivät siirtyneet Nyhkälään. Luokkakoot ovat pienemmät, mutta luokkia silti enemmän kuin 8.11. mallissa.
  - Miksi yhdysluokkarakennetta ei toteutettu Nyhkälässä lv 26–27, jotta olisi päästy kustannustehokkaampaan kolmen koulun malliin ja vapautettu tilaa muille toiminnoille?
- Pienryhmien järjestämistapaa tulee purkaa vähitellen myös muille kouluille
  - Lähikouluperiaate ja tuen oppilaiden oikeudet toteutuvat tällöin nykyistä paremmin
  - Oppimisen tuen uudistuksen hengessä tuki tuodaan lapsen luokse, ei lasta tuen luokse → uudistus tarkoittaa myös rakenteiden tarkastelua
  - 8.5.2024 julkaistun väestötietoaineiston (lapset kartalla) perusteella lapsia riittää kolmeen elinvoimaiseen kouluun, mikäli tuen oppilaita ei keskitetä Nyhkälään
  - Ei muodostu riskiä Nyhkälän muuttumisesta ”erityiskouluksi”

ESIOPETUS JA VARHAISKASVATUS

”Esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään alakoulujen yhteydessä. Varhaiskasvatusta järjestetään Toivikkeen ja Haukkamäen päiväkodeissa (erillisrakennus). Lisäksi varhaiskasvatusta voidaan järjestää Tuorilan ja Nyhkälän koulujen yhteydessä. Kaksivuotisen esiopetuksen pilotointia voidaan hyödyntää ryhmien ja tilojen tasaamisessa. Yhteistyötä yksityisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa jatketaan.” (Kaupunginvaltuusto 10.11.2025)

Soveltamisen esimerkkejä:

- Kartoitetaan mahdolliset remontoitavat tilat ja niiden tarpeet: Toivikkeen päiväkoti, Nyhkälän koulun C-siipi, Tuorilan koulun tilat
- Voiko yksityiseen hoitoon ohjata painotetusti alle 5-vuotiaita (palvelusetelin sääntökirjan muutokset)
  - Yksityiset päiväkodit, pph ja Toivikkeen päiväkoti ensisijaisesti pienimpien lasten yksikköinä
  - Isompien lasten (viskarit, tarvittaessa pienempiä myös) varhaiskasvatus ensisijaisesti koulujen yhteydessä olevissa yksiköissä → selkeä palvelupolku perheille ja jatkumo tuttuun esiopetukseen + alakouluun
- Esiopetusta kaikilla kouluilla tai niiden yhteydessä olevissa rakennuksissa
  - Täydentävässä varhaiskasvatuksessa hyödynnetään samoissa kiinteistöissä toimivia varhaiskasvatusryhmiä henkilöstömitoitusta pohtiessa
- Muita tarkasteltavia ideoita: kiertävät työntekijät, kesäajan sakkomaksut (vrt. Joensuu)
- Lähivuodet ovat väestökehityksen voimakasta muutoskautta ja siksi on mahdollista, että varhaiskasvatuksessa tarvitaan tilapäisiä muutosratkaisuja (esim. konttipäiväkoti, väliaikaistilat)

Kiinteistöittäin koottuna:

HAUKKAMÄKI

1-2 ryhmää: joko isojen ja pienten ryhmä, tai isojen ryhmä ja eskarit

Eskarit tarvittaessa koululla (jos tilaa)

TUORILA

**0,5 ryhmä varhaiskasvatusta
0,5 ryhmä esiopetusta**

NYHKÄLÄ

**2-3 ryhmää
varhaiskasvatusta
1 ryhmä esiopetusta**

C-siiven remontoitua tilat, vuoroahoito?

Mahdollistaa Högforsin päiväkodista luopumisen

Edellyttää Nyhkälän koulun pienentymistä

TOIVIKE

3(-4?) ryhmää

Remontoidut tilat, vuoroahoito?

YKSITYINEN VARHAIS- KASVATUS

Ohjaus pienten lasten yksiköiksi

VAPAA SIVISTYSTYÖ, NUORISOPALVELUT JA TAITEEN PERUSOPETUS

”Työväenopiston, taiteen perusopetuksen ja nuorisotoimen tilaratkaisut valmistellaan siten, että ne sijoittuvat ensisijaisesti kaupungin omiin tiloihin. Selvitetään Nyhkälän koulun, yhteiskoulun, kaupungintalon ja muiden kaupungin omistamien tyhjiä tai vapautuvien tilojen käyttömahdollisuudet. Tavoitteena on tilojen yhteiskäytön lisääminen ja tilatehokkuuden parantaminen.” (Kaupunginvaltuusto 10.11.2025)

Soveltamisen esimerkkejä:

- Ulkoisista vuokratiloista tulee luopua mahdollisimman nopealla aikataululla.
- Työväenopisto tarvitsee nykymuotoisessa toimintamallissa käyttöönsä toimistotilat, muutamia päiväaikaan käytössä olevia luokkatiloja sekä kutomon. Sekä toimistoille että luokkatiloille on mahdollista löytää tilat joko Nyhkälän koululta tai yhteiskoululta. Kaupungintalon tilat tarkastettava (esim. kutomo).
- Lisäksi työväenopisto jatkaa toimintaa kouluilla, palvelutalossa ja liikuntatiloissa niin päivä- kuin iltakäyttäjänä. Högforsin päiväkodin alakerran kivenhionnan opetustilasta luovutaan samalla kun muukin toiminta Högforsilla päättyy. Opetukselle etsitään tarvittaessa uusi tila esimerkiksi koulujen yhteydestä.
- Nuorisotilat siirretään kaupungin omiin tiloihin, esimerkiksi nykyisen kuvataidekoulun tilaan Nyhkälän. Tutkitaan, onko samaan tilaan mahdollista sijoittaa sekä Ruukinpajan että Nutan toimintaa. Jos ei, Ruukinpajalle etsitään muu tila kaupungin toimitiloista.
- Taiteen perusopetukselle tarjotaan toimitilat keskustan alueelta:
  - Tanssiopisto jatkaa toimintaansa Nyhkälän koululla, mutta tanssitilojen yhteiskäyttöä tehostetaan työväenopiston ja liikuntapalvelujen kanssa
  - Tanssiopiston käytössä oleva toimistotila voidaan tarvittaessa osoittaa kaikkien taidekoulujen toimistotilaksi
  - Kuvataidekoululle tarjotaan oma luokkatila Nyhkälän tai yhteiskoulun tiloista. Luokkatilan yhteyteen tarvitaan kuvataidekoulun käytössä oleva varastotila.
  - Musiikkikoululle tarjotaan kolme erillistä opetustilaa, jotka ovat vain musiikkikoulun käytössä. Yksi tiloista on oltava ryhmätila. Lisäksi musiikkikoulu jatkaa opetustoimintaa yhteiskoulun ja Nyhkälän koulun musiikkiluokissa.

TYÖVÄENOPISTO

Nyhkälän monitoimitalon keskeinen käyttäjä

Saavutettavat, terveet päiväaikaiset omat opetustilat: 1-2 luokkaa, varastotilaa

Toimistotilat

Kaupungin eri tilojen monipuolinen käyttäjä niin päivä- kuin ilta-aikaan

- Ensisijaisesti tutkitaan Nyhkälän koulun mahdollisuudet työväenopiston päiväaikaisen opetuksen ja toimistojen näkökulmasta (= 1-2 luokkaa + varastotilaa + toimistotilat)
- Toiminta koululla mahdollistaa opetustarjonnan laajentamista
  - Päiväaikainen puutyö-, musiikki-, liikunta- jne. opetus mahdollista, jos koulun lukujärjestyksessä on vapaata ko. luokkatiloissa
  - Yhteiset tilat lisäävät kohtaamisia ikääntyneiden ja lasten välillä
- Kutomon tilakysymys: Högfors, kaupungintalon tilat, kouluilta tyhjenevät tilat?
  - Tilapäisiä toimintamahdollisuuksia: Haapalan pk, Anttila, Ahmoon koulu
  - Kutomoasema-tyyppisen toimintamallin tarkastelu
  - Yhteistyö esim. seurakunnan kanssa?
- Tunnistettava, että optimaalisiin tilaratkaisuihin siirtyminen voi tarkoittaa erilaisia tilapäisratkaisuja siirtymäkausiksi
  - Tavoitetiloihin voidaan siirtyä asteittain toiminto kerrallaan, kun koulukiinteistöissä vapautuu tilaa lapsimäärän vähitellen vähentyessä
  - Muita tilamahdollisuuksia päivisin: yhteiskoulu, kaupungintalo

VAPAA-AIKA

NUORISOPALVELUT

**Nuorisotila nykyisen
Kuvataidekoulun tilaan
Nyhkälään**

**Ruukinpajan ja Nutan
toiminta osin samassa
tilassa (tehokas
käyttöaste)**

**Toimistotilat: nuorisotyö,
etsivät, Ruukinpajan
henkilöstö**

- Nuorisotila ensisijaisesti Nyhkälän koululla olevaan nykyiseen Kuvataidekoulun tilaan
  - Saavutettava, keskeinen sijainti, toimiva tila nuorisotilakäytössä
  - Tilan käyttöaste saatava korkeaksi: missä muussa käytössä hyödynnettävissä päiväaikaan? Ruukinpaja, koulut, harrastustoiminta?
  - Yläkertaan toimistotilaa
- Ruukinpajan tilat mahdollisesti eri puolilla kaupunkia – myös toimintamallin muuttumisen myötä luontevaa
  - Nutan tilat hyödynnettävissä oleskelu/ruokailukäytössä? Samalla hyödyntää voisi myös koulun tiloja, esim. puutyöluokkaa ja työväenopiston luokkatiloja
  - Varikon tilat? Kaupungintalon tilat (elinvoimakäytävä)?
  - Toimistotilat – voivatko olla osin yhteiset muun nuorisotoimen kanssa?
- Tunnistettava, että optimaalisiin tilaratkaisuihin siirtyminen voi tarkoittaa erilaisia tilapäisratkaisuja siirtymäkausiin
  - Tavoitetiloihin voidaan siirtyä asteittain toiminto kerrallaan, kun koulukiinteistöissä vapautuu tilaa lapsimäärän vähitellen vähentyessä
  - Muita tilamahdollisuuksia: yhteiskoulu, kaupungintalo

TAITEEN PERUSOPETUS

**Tavoitetilassa kaikilla
taidekouluilla "omat tilat"
Nyhkälässä ja/tai osittain
yhteiskoululla**

**Osa tiloista
yhteiskäytössä: esim.
tanssisalit, koulujen
musiikkiluokat,
kuvataidetila**

Yhteiset toimistotilat

- Taiteen perusopetukselle tarjotaan toimitilat keskustan alueelta
- Tanssiopisto jatkaa toimintaansa Nyhkälän koululla
  - Tanssisalien ja pukuhuoneiden yhteiskäyttöä tehostetaan mm. työväenopiston, liikuntapalvelujen, tarvittaessa nuorisotoimen kanssa
  - Tanssiopiston käytössä oleva toimistotila voidaan tarvittaessa osoittaa kaikkien taidekoulujen toimistotilaksi
- Kuvataidekoululle oma luokkatila Nyhkälän tai yhteiskoulun tiloista
  - Luokkatilan yhteyteen varastotila
  - Voiko luokka olla yhteiskäytössä työväenopiston (päivätoiminnan) kanssa?
- Musiikkikoululle Nyhkälän tai yhteiskoulun tiloista kolme erillistä opetustilaa, jotka ovat vain musiikkikoulun (ja työväenopiston) käytössä. Yksi tiloista on kooltaan ryhmäopetukseen sopiva.
  - Lisäksi opetustoimintaa yhteiskoulun ja Nyhkälän koulun musiikkiluokissa
- Tunnistettava, että optimaalisiin tilaratkaisuihin siirtyminen voi tarkoittaa erilaisia tilapäisratkaisuja siirtymäkausiin
  - Tavoitetiloihin voidaan siirtyä asteittain toiminto kerrallaan, kun koulukiinteistöissä vapautuu tilaa lapsimäärän vähitellen vähentyessä
  - Muita vaihtoehtoisia / tilapäisiä tilamahdollisuuksia: kaupungintalo

VAPAA-AIKA

YLÄKOULU JA LUKIO

“Yläkoulu ja lukio jatkavat toimintaansa nykyisissä tiloissaan. Oppilasmäärän vähentyessä vapautuvia tiloja voidaan osoittaa muuhun päiväaikaiseen käyttöön, kuten vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen tarpeisiin.” (Kaupunginvaltuusto 10.11.2025)

Soveltamisen esimerkkejä:

- Mikäli koululla on tunnistettuja tyhjiä tai vajaakäytöllä olevia tiloja, ne tulee avata mahdollisimman pian muiden toimintojen päiväaikaiseen käyttöön!
- Yhteiskoulun luokkatiloissa voisi toimia esimerkiksi:
  - Työväenopiston päiväaikaista toimintaa (tarve: 1-2 helposti saavutettavaa luokkatilaa, jossa ei muita käyttäjiä ja toimistotila)
  - Kuvataidekoulu (tarve ryhmämuotoiseen opetukseen soveltuvalla tilalla, jossa ei muita käyttäjiä + varastotilaa)
  - Musiikkikoulu (tarve yhteensä 3 luokkatilaa, joissa ei ole muita käyttäjiä. Yhden luokista tulee soveltua ryhmäopetukseen, muut voivat olla melko pieniäkin luokkatiloja.)
  - Taidekoulujen toimistotila, kouluille yhteinen?
  - Järjestöjen käytössä oleva kokoontumistila (vrt. Kansankulma)
  - Nuorisotoimen tilat: Ruukinpaja, Nuorisotila, etsivä nuorisotyö, toimistot?

MUITA HUOMIOITA JA IDEOITA

- **Kiinteistöjen tilapäisen käytön** mahdollisuuksia tulee edistää aktiivisesti: tyhjät kiinteistöt voivat toimia väistötiloina, varastotiloina, innovatiivisessakin käytössä
  - Anttilantalo, Ahmoon koulu, Haapalan päiväkoti, Högfors jne.
  - Huomioitava, että laaditaan järkevät sopimukset tilapäiskäytöstä
- **Högforsin päiväkodista** luopumisen jälkeen on huolehdittava liikuntatilasta (esim. eriointi)
- **Kaupungintalon tilankäyttöä** tehostamalla rakennuksesta voi vapautua tiloja muiden toimintojen käyttöön → järkevää, johdonmukaista suunnittelua
  - Saunatilat (neuvottelutila, ulos vuokraaminen)
  - Yleiset hukkatilat ja epätarkoituksenmukaiset varastotilat, esim. saunatilojen vieressä oleva "vaalivarasto" olisi hyödynnettävissä mm. neuvottelutilana
  - Toimistotilojen tiivistäminen ja vapautuvien tilojen käyttö muussa toiminnossa (esim. ulos vuokraaminen, järjestötilat, yhteiskäyttötilat, innovatiivisetkin ajatukset, kuten kutomotoiminta)
  - Rautapadan realistinen käyttösuunnitelma
- **Palveluiden järjestämistavan** yleistä tarkastelua tehtävä vapaa-aikapuolella, esim.:
  - Työväenopiston ja liikuntapalveluiden päällekkäisten toimintojen tarkastelu
  - Päällekkäiset kerho- ja harrastustoiminnan hankkeet / järjestelyt
  - Taidekoulujen kumppanuussopimukset: opetustuntien mukaista tukirakennetta on tarkasteltava kriittisesti. Opetustuntien sijaan olisi tarkasteltava tarvelähtöistä tukijärjestelmää. Ensisijainen tuen muoto on toimintaan tarvittavat, tarkoituksenmukaiset tilat.
- **Hallinnon ja esihenkilötason rakenteita** ja laajuutta tulee tarkastella kriittisesti

MAHDOLLISIA TARKASTELUKYSYMYKSIÄ PIDEMMÄLLÄ AIKAVÄLILLÄ

Mikäli talouden raamit tulevat vastaan, tulee pystyä tarkastelemaan avoimin mielin myös:

- Hallinnon ja esihenkilötason rakenteita ja laajuutta
- Nyhkälän nykyisten oppilaiden siirtoja muihin kouluihin (siinä missä Haukkamäen ja Tuorilan oppilaiden siirtoja), jotta monitoimikäyttöön pääseminen nopeutuu
- Koulujen laajuutta: esim. Tuorila 1–4?
- Erilaisia tilapäisratkaisuja siirtymäkausiin (etenkin vapaa-aikatoiminta ja varhaiskasvatus)

Palveluverkkoratkaisut eivät ole lukittuja:

- Mikäli väestökehitys ei etene haluttuun suuntaan, tulee pystyä tarkastelemaan kouluverkon koon mielekkyyttä väliaikaistarkasteluin, esim. kahden koulun malli
- Tunnistettava myös vapaa-aikatoimen kentän jatkuva murros sekä muuttuvat tilatarpeet toiminnan ja sen kohderyhmien painotusten vuoksi
- Terveysaseman tulevaisuus? Kaupungintalon tulevaisuus?
- Palveluverkossa tulee olla joustovaraa moneen suuntaan!